

Аналіз помилок баскетболістів студентських команд під час гриЧуча Ю. І.¹, Калугін І. Г.²¹Харківська державна академія фізичної культури²Київський національний економічний університет

Анотація. Розглянуто основні моменти втрати м'яча баскетболістами під час гри. Встановлено, що протидія зкахисмників і поспішний напад є основними чинниками, які підвищують кількість втрат м'яча баскетболістами під час гри.

Ключові слова: баскетболісти; студентська команда; втрата м'яча;

Вступ. Головне в змаганнях – досягти результату, одержати перемогу над суперником, продемонструвати високий рівень техніко-тактичної підготовленості та фізичних якостей. Всі ці фактори складають змагальну діяльність у баскетболі. Володіння алгоритмами оптимального аналізу змагальної діяльності є провідним компонентом професійної майстерності тренера з баскетболу. Удосконалення цих чинників дозволить забезпечити оптимізацію навчально-тренувального процесу і покращити спортивний результат (Дорошенко, Кириченко, & Хабарова, 2000).

Важливою складовою безперервної спортивної підготовки є студентський спорт. Саме в цей період відбувається адаптація переходу від дитячо-юнацького спорту до команд вищої майстерності, здобувається досвід змагальної діяльності, удосконалюються функціональні можливості спортсменів, які стають базою для збільшення техніко-тактичного потенціалу (Мітова, 2004).

Проблеми підготовки студентських баскетбольних команд досліджували І.П. Помещикова, Є.С. Харченко, Н. І. Чуча, Т. П. Ляхова, В.О. Олійник та ін. (Помещикова, & Харченко, 2017; Чуча, & Ляхова, 2019; Олійник, & Чуча, 2019). Розглядалися питання як загального характеру, так і такі, що стосувалися окремих аспектів підготовки.

Студентським командам під час гри притаманна велика кількість втрат м'яча. Особливо це стосується моментів, коли команда намагається вести швидку гру, використовуючи стрімкий напад. При великій кількості втрат м'яча за рахунок ловлі, неточної передачі команда може обрати повільніший спосіб ведення гри. Це понизить відсоток втрат.

Іншим фактором, що впливає на кількість втрат м'яча може бути активна система захисту команди суперника. Так, пресинг може викликати у гравців психологічну неготовність до виконання техніко-тактичних дій при жорсткій опіці захисника. Це ускладнює використання гравцями заздалегідь вивчених ігрових комбінацій, не залишає часу для підготовки атаки і приводить до втрат м'яча.

Незважаючи на значну кількість робіт, в яких досліджувалася ефективність ігрових дій баскетболістів, вивченню питань саме втрат м'яча гравцями під час гри приділено недостатньо уваги.

Мета дослідження: дослідити основні моменти втрати м'яча баскетболістами під час гри.

Матеріал і методи дослідження. При дослідженні використовувалися наступні методи дослідження: аналіз науково-методичної літератури; педагогічне спостереження, методи математичної статистики.

Педагогічне спостереження проводилося за іграми баскетбольних чоловічих команд під час проведення обласних спортивних змагань «Спорт протягом життя» серед студентів закладів вищої освіти Харківської області.

Результати дослідження та їх обговорення. Аналіз педагогічних спостережень за іграми чоловічих баскетбольних команд вищих закладів освіти Харківської області, дав змогу встановити основні моменти, при яких гравці втрачали м'яч. Так, було виявлено, що у середньому за гру команди втрачали м'яч:

- при веденні м'яча (пробіжка, два ведення, пронос) – 3-4 рази,
- при передачах м'яча – 5-7 разів,
- при вкиданні із-за бічної і лицьової лінії – 2-3 рази,
- при поспішній атаці кільця – 7-8 разів,
- при протидії захисників – 8-10 разів,
- порушення правил володіння м'ячем (3, 5, 8, 24 сек.) – від 2 до 5 разів,
- отримання фолу (в нападі) – 3-5 разів,
- інші ситуації, що виникають у грі – 3-5 разів.

Можна відзначити, що у середньому за гру баскетболісти однієї команди отримували по 1-2 технічні зауваження і видалення.

Підбір м'яча: на своєму щиті — (вибір місця, пропуск гравця під щит, постановка спини, фол, запізнення до місця зони, «втрата пильності» при особистому захисту і пресингу) від 3 до 7 різновидів;

на щиті суперника – (блокування гравцем, запізнення до відскоку, вибір місця боротьби, фол, «технічні перешкоди») від 5 до 10 варіантів;

оволодіння м'ячем у боротьбі: блок-шоти (оволодіння), вибивання, вибивання, спірний, дотик (рукою, ногою, головою ...), затримка іншим способом, за допомогою фолів, помилок.

Висновки. В тренувальному процесі маємо можливість зменшити ці показники й відповідно підняти рівень ігрових техніко-тактичних дій, що дозволяє покращувати статистичні результати і підвищити якість виступу команди. Щоб зменшити фактор порушень, необхідно більш ретельно працювати на тренуваннях та стежити за своєю технічною підготовленістю. Зменшується ризик помилок та підвищується ігрова результативність.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Дорошенко, Е. Ю., Кириченко, Р. О., & Хабарова, М. О. (2000). Аналіз змагальної діяльності як провідний компонент професійної підготовки

тренерів з баскетболу. *Педагогіка, психологія та медико-біол. проблеми фіз. виховання і спорту: зб. наук. праць*—X, 29-33.

Вознюк, Т. В. (2017). Контроль підготовленості та змагальної діяльності студентських команд з баскетболу.

Мітова, О.О. (2004). *Інтегральна підготовка баскетболістів 17-19 років при переході в команди суперліги*. PhD dissertation, Україна, Харків.

Помещикова, І. П., & Харченко, Є. С. (2017). Точність кидків м'яча в кошик баскетболістів на етапі спеціалізованої базової підготовки. *Спортивні ігри*, (2), 56-59.

Чуча, Н. І., Помещикова І.П., & Ляхова, Т. П. (2019). Ефективність кидків м'яча у кошик команди Харківської області на змаганнях юнацької баскетбольної ліги. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*, 5(113), 183-189.

Олійник, В. О., & Чуча, Н. І. (2019). Перспективи подальшого розвитку студентського баскетболу в ХНУ ім. ВН Каразіна. *Проблеми і перспективи розвитку спортивних ігор і єдиноборств у вищих навчальних закладах*, 2, 51-54.

Відомості про авторів

Чуча Юрій Іванович – доцент

Харківська державна академія фізичної культури

E-mail: chychay@ukr.net

Калугін Ігор Григорович – старший викладач кафедри фізичного виховання
Київський національний економічний університет

Надійшла до редакції 07.01.2020 р.